

Kultur 2014

Kulturarbetskraft i Finland

Sysselsättningen inom kultur har försvagats

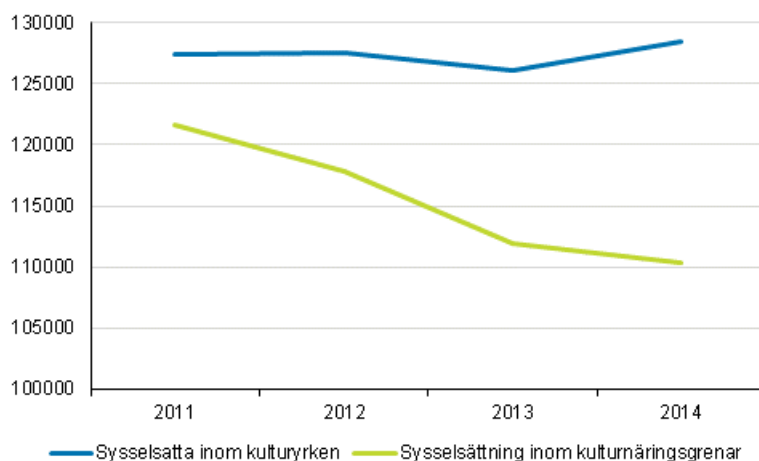
Kulturnäringsgrenarna sysselsätter allt färre, medan sysselsättningen bland personer verksamma inom kulturyrken har varit stabil från år 2011 till år 2014.

Sysselsättningen inom kulturnäringsgrenarna har minskat med över nio procent från år 2011. Den största minskningen av sysselsättningen, över 30 procent, hade förlagsverksamhet. Från år 2013 till år 2014 försvagades sysselsättningen inom näringsgrenarna med nästan en och en halv procent.

Sysselsättningen bland personer verksamma inom kulturyrken har ökat med en procent från nivån år 2011.

År 2014 sysselsatte kulturnäringsgrenarna i genomsnitt ungefär 110 000 personer och antalet sysselsatta inom kulturyrken uppgick till mer än 128 000.

Sysselsatta inom kulturyrken och kulturnäringsgrenar 2011–2014



Inom kulturnäringsgrenarna arbetar också andra än personer som är verksamma inom kulturyrken. Dessutom kan personer som är verksamma inom kulturyrken vara sysselsatta inom andra näringsgrenar än kultur och inom dessa näringsgrenar är det också vanligt med självsysselsättning.

Sett till yrken minskade sysselsättningen mest bland arkitekter samt produkt- och modedesigner och samhälls- och trafikplanerare, med närmare 30 procent. Också när det gäller informatörer, specialister inom museisektorn, arkivanställda och bibliotekarier samt informatiker hade sysselsättningen minskat med 27 procent jämfört med år 2011. Antalet journalister minskade med 12 procent. Sysselsättningen bland personer som verkar inom reklam och marknadsföring ser ut att ha ökat betydligt. Förändringen torde dock åtminstone delvis bero på klassificerings- och metodändringar. Bland konstnärer och författare steg sysselsättningen med nio procent.

Datainsamlingen baserar sig på ett slumpmässigt urval som görs två gånger om året ur Statistikcentralens befolkningsdatabas. Det månatliga urvalet består av omkring 12 000 personer och uppgifterna samlas in genom datorstödda telefonintervjuer. Utgående från de uppgifter som intervjupersonerna lämnar skapas en bild av verksamheten bland hela befolkningen i åldern 15–74 år. Som sysselsatta räknas personer som under undersökningsveckan har utfört förvärvsarbete i minst en timmes tid mot ersättning i form av penninglön eller naturaförmån eller i vinstförvärvssyfte, eller som varit tillfälligt frånvarande från arbetet. Personer som varit frånvarande från arbetet under undersökningsveckan räknas som sysselsatta, om orsaken är moderskaps- eller faderskapsledighet eller egen sjukdom, eller om frånvaron varat en kortare tid än tre månader. Sysselsatta kan vara löntagare, företagare eller personer som arbetar utan lön i ett företag som ägs av en familjemedlem som bor i samma hushåll. Begreppen och definitionerna i undersökningen följer FN:s internationella arbetsorganisations ILO:s rekommendationer och förordningar hos Europeiska unionens statistikväsen. Det nuvarande datainnehållet i arbetskraftsundersökningen bygger i huvudsak på EU:s förordningar om arbetskraftsundersökningar (577/98, 2257/2003 och 430/2005). En mer detaljerad beskrivning av Europeiska unionens arbetskraftsundersökning finns på adressen:

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/employment_unemployment_lfs/introduction

Innehåll

1. Personer i huvudsyssla inom kulturnäringsgrenar enligt arbetskraftsundersökningen.....	4
2. Personer i huvudsyssla inom kulturyrken enligt sysselsättningsundersökningen	6
3. Avgränsning av kultur i materialen.....	7
4. Material och klassificeringar.....	8

Tabeller

Tabell 1. Personer i huvudsyssla inom kulturnäringsgrenar åren 2010–2014 enligt arbetskraftsundersökningen.	4
Tabell 2. Personer i huvudsyssla inom kulturyrken åren 2011–2014 enligt arbetskraftsundersökningen.....	5

Tabellbilagor

Tabellbilaga 1. Kulturnäringsgrenar enligt näringsgrensindelningen 2008.....	10
Tabellbilaga 2. Kulturyrken enligt yrkesklassificeringen 2010.....	11

Figurer

Figurbilagor

Figurbilaga 1. Sysselsatta inom kulturyrken efter utbildningsnivå år 2012.....	12
Figurbilaga 2. Sysselsatt arbetskraft inom kulturyrken efter arbetsgivarsektor 2012.....	12

1. Personer i huvudsyssla inom kulturnäringsgrenar enligt arbetskraftsundersökningen

Definitionen av kulturnäringsgrenarna och -yrkena har inte så strikta gränser och EU håller på att ta fram en rekommendation om hur kulturområdet borde avgränsas. Därför finns det ingen entydig lösning på vad som räknas till kultur enligt näringsgren och yrke. Vilka näringsgrenar och yrken som använts här anges mer detaljerat i kvalitetsbeskrivningen. Näringsgrenssindelningen 2008 har använts som näringsgrensindelning och yrkesklassificeringen 2010 som yrkesklassificering.

Arbetskraftsundersökningen är en urvalsundersökning och i samband med undersökningen finns det ett visst mått av bias som orsakas av metoden. Kulturen består av relativt små grupper, när man ser till näringsgren och yrkesgrupp, och därför presenteras resultaten i den här undersökningen separat bara då storleken på gruppen är omkring 10 000. Felmarginalen är då omkring fyra procent.

Sysselsättningen inom kulturnäringsgrenarna har minskat från år 2010 till år 2014 med 11,2 procent och antalet sysselsatta personer i huvudsyssla var år 2014 omkring 110 300.

Av näringsgrenarna har förlagsverksamhet minskat från år 2010 till år 2014 med omkring 23,5 procent, dvs. från omkring 16 611 sysselsatta till omkring 12 700 sysselsatta.

Antalet sysselsatta inom reklam sjönk från år 2010 med omkring 30 procent. År 2014 uppgick antalet sysselsatta till omkring 8 800, medan antalet år 2010 var över 12 700.

Konstnärlig och kulturell verksamhet samt nöjesverksamhet har ökat och sysselsätter omkring 13 procent fler än år 2010. År 2014 sysselsatte näringsgrenen omkring 18 100 personer, medan antalet sysselsatta år 2010 var omkring 16 000. (Tabell 1)

År 2014 arbetade omkring 128 500 personer i huvudsyssla inom kulturyrken. Antalet personer inom kulturyrken har varit nästan oförändrat under detta decennium.

Antalet personer inom reklam och marknadsföring har ökat kraftigt och antalet sysselsatta i dessa yrken är nu ungefär 22 200, medan antalet sysselsatta var bara omkring 13 400 i början av decenniet. Antalet sysselsatta arkitekter och planerare har minskat med omkring 30 procent och uppgick år 2014 till i genomsnitt 14 800. Också sysselsättningen bland informatörer, arkivanställda och bibliotekarier samt inom museisektorn har minskat med omkring 27 procent. Däremot har sysselsättningen bland konstnärer och författare ökat med omkring 9 procent (Tabell 2).

Tabell 1. Personer i huvudsyssla inom kulturnäringsgrenar åren 2010–2014 enligt arbetskraftsundersökningen.

TOL2008	2010	2011	2012	2013	
Förlagsverksamhet	16 611	17 167	17 238	14 109	12 702
Reklam	12 738	10 431	10 414	9 482	8 856
Bibliotek och arkiv samt museiverksamhet, utställningar och kulturminnesvård	11 966	13 983	13 199	9 947	11 625
Konstnärlig och kulturell verksamhet samt nöjesverksamhet	16 053	19 245	18 659	20 810	18 133
Övriga näringsgrenar	51 375	42 151	40 058	37 207	58 994
Totalt	124 483	121 581	117 867	111 912	110 310

Källa: Kulturstatistik 2014, Statistikcentralen

**Tabell 2. Personer i huvudsyssla inom kulturyrken åren 2011–2014 enligt
arbetskraftsundersökningen**

	2011	2012	2013	2014
Reklam, marknadsföring	13 456	17 768	21 137	22 201
Arkitekter, produkt- och modedesigner, samhälls- och trafikplanerare	20 868	18 306	14 747	14 800
Informatörer, arkivarier, specialister inom museisektorn, bibliotekarier, informatiker m.fl.	16 862	16 396	16 672	12 259
Journalister	12 666	12 244	11 023	11 092
Konstnärer och författare	17 237	16 707	18 130	18 839
Andra kulturyrken	46 286	46 052	44 440	49 306
Totalt	127 374	127 473	126 149	128 498
Källa: Arbetskraftsundersökning Yrkesklassificeringen 2010				

2. Personer i huvudsyssla inom kulturyrken enligt sysselsättningsundersökningen

Sysselsättningsstatistiken är en årsstatistik som producerar regionvisa uppgifter om befolkningens ekonomiska verksamhet och sysselsättning. Individpopulationen i statistiken består av den befolkning som årets sista dag är fast bosatt i Finland. Materialet avviker från arbetskraftsundersökningen där sysselsättning definieras så att den täcker personer som fått t.o.m. en timmes lön eller annan ersättning för arbetet. Sysselsättningsstatistiken innehåller däremot uppgifter om anställningsförhållanden som är försäkrade av arbetsgivaren. Sysselsättning och arbetslöshet härleds med hjälp av dem.

Antalet sysselsatta enligt sysselsättningsundersökningen skiljer sig från arbetskraftsundersökningens siffror på grund av dess granskningssynvinkel. Fördelen med den är att den är täckande och det är möjligt att också ge detaljerade uppgifter. Nackdelen är att den är arbetskrävande att sammanställa och resultaten är därför inte lika aktuella som i arbetskraftsundersökningen. Exakta uppgifter om personer verksamma inom kulturyrken efter kön, arbetsgivarsektor och utbildningsnivå finns i databastabellerna över kultur.

Enligt sysselsättningsstatistiken var antalet personer i huvudsyssla 88 227 år 2012.

Av alla yrkesverksamma inom kulturyrken har nästan 34 procent utbildning på mellannivå, 14 procent utbildning på lägsta högre nivå, 23 procent utbildning på lägre högskolenivå och 28 procent utbildning på högre högskolenivå (Figur 1). Utbildningsnivåer efter yrken kan studeras i databastabellerna över kultur.

När det gäller arbetsgivarsektorerna arbetar 65 procent av alla sysselsatta inom den privata sektorn. Näst mest, över 13 procent, är sysselsatta inom kommunsektorn och lika många som företagare. (Figur 2).

3. Avgränsning av kultur i materialen

Kulturnäringsgrenarna följer näringsgrensindelningen 2008 och anges i tabellbilaga 1.

Kulturyrkena följer yrkesklassificeringen 2010 och anges i tabellbilaga 2.

4. Material och klassificeringar

Arbetskraftsundersökningen (Labour Force Survey) samlar in statistikuppgifter om deltagande i arbete, sysselsättning och arbetslöshet samt verksamhet bland personer utanför arbetskraften gällande befolkningen i åldern 15–74 år. Datainsamlingen baserar sig på ett slumpmässigt urval som görs två gånger om året ur Statistikcentralens befolkningsdatabas. Det månatliga urvalet består av omkring 12 000 personer och uppgifterna samlas in genom datorstödda telefonintervjuer. Utgående från de uppgifter som intervjupersonerna lämnar skapas en bild av verksamheten bland hela befolkningen i åldern 15–74 år. I samband med arbetskraftsundersökningen görs också en s.k. "ad hoc-modul", vars ämne varierar från år till år.

Arbetskraftsundersökningen producerar månatliga, kvartalsvisa och årliga uppgifter bl.a. om sysselsättning, arbetslöshet, olika anställningsförhållanden, arbetstider och arbetsinsats. Också verksamheten bland befolkningen utanför arbetskraften utreds. Uppgifterna erhålls efter kön, utbildning, ålder och region. Dessutom innehåller arbetskraftsundersökningen uppgifter som årligen ska rapporteras om hushållens sysselsättning. Merparten av uppgifterna är sådana uppgifter som krävs enligt EU-förordning. Primärmaterialet är sekretessbelagt.

Datainsamlingen baserar sig på ett slumpmässigt urval som görs två gånger om året ur Statistikcentralens befolkningsdatabas. Urvalets storlek är omkring 12 000 personer per månad. Uppgifterna samlas in med hjälp av datorstödda telefonintervjuer. Samma svarsperson intervjuas sammanlagt fem gånger. Månads-, kvartals- och årsuppgifter är tillgängliga fr.o.m. år 1959. Enhetliga tidsserier enligt den internationella arbetsorganisationen ILO:s definitioner finns tillgängliga fr.o.m. år 1989.

Klassificeringar som använts är näringsgrensindelningen (TOL 2002), yrkesklassificeringen 2001, klassificeringen av socioekonomisk ställning 1989 och utbildningsklassificeringen 1997, Regionindelningar: storområde, regionförvaltningsverk (RFV) och närings-, trafik- och miljöcentraler (NTM), landskap. Resultaten från arbetskraftsundersökningen innehåller en skevhet som beror på urvalsundersökningen och som är desto större ju mindre yrkesgrupp det är fråga om. De personer som är verksamma i kulturyrken har här sammanslagits till grupper vars storlek är omkring 10 000 personer. Då är estimatets medelfel omkring 4 procent.

Sysselsättningsstatistiken är en årsstatistik som producerar regionvisa uppgifter om befolkningens ekonomiska verksamhet och sysselsättning. Individpopulationen i statistiken består av den befolkning som årets sista dag är fast bosatt i Finland. Uppgifterna baserar sig i huvudsak på administrativa register och statistiskt material. Uppgifterna på enhetsnivå i sysselsättningsstatistiken är sekretessbelagda enligt statistiklagen. Uppgifterna kan produceras med alla kommun- och koordinatbaserade regionindelningar samt efter postnummerområde.

Uppgifter som produceras i statistiken gäller bl.a. befolkningens huvudsakliga verksamhet, näringsgrensfördelning, yrkesställning, antalet arbetsplatser, arbetsplatsens läge, uppgifter om befolkningens och arbetskraftens utbildning och inkomster.

Statistiken produceras årligen. Referenstidpunkt för statistiken är årets sista vecka, men statistiken omfattar också ackumulerade uppgifter för statistikåret (t.ex. uppgifter om inkomster, arbets- och arbetslöshetsmånader).

Sysselsättningsstatistiken produceras med alla regionala indelningar som bygger på kommunindelning, såsom hela landet, län, landskap, ekonomisk region och kommun. Uppgifterna kan också framställas efter postnummerområde samt enligt koordinatbaserade indelningar, t.ex. kommunernas delområdesindelningar. Utöver de regionala indelningarna används i statistiken indelning efter bl.a. näringsgren, sektor, yrke, utbildning och socioekonomisk ställning.

Statistiken bygger på omkring 40 olika administrativa och statistiska material. De viktigaste datakällorna är Befolkningsregistercentralens befolkningsdatasystem, Skatteförvaltningens register, Pensionsskyddscentralens, Statskontorets och Kevas material om anställningsförhållanden, Statistikcentralens företags- och arbetsställeregister, Folkpensionsanstaltens och Pensionsskyddscentralens register över pensionstagare, arbetsministeriets register över arbetssökande, Statistikcentralens examensregister, Statistikcentralens register över studerande samt Huvudstabens beväringregister.

Dessutom genomförs blankettenkäter riktade till företag med flera arbetsställen och till kommunernas medlemssamfund.

Förhandsuppgifterna färdigställs omkring 12 månader efter referenstidpunkten. De slutliga uppgifterna om befolkningens huvudsakliga verksamhet och yrkesställning färdigställs omkring 18 månader och övriga uppgifter 22 månader efter referenstidpunkten. Uppgifter är tillgängliga fr.o.m. år 1987.

Tabellbilagor

Tabellbilaga 1. Kulturnäringsgrenar enligt näringsgrensindelningen 2008

Näringsgren	Kod
Tryckning av dagstidningar	18 110
Annan tryckning	18 120
Grafiska tjänster före tryckning (prepress/premedia)	18 130
Bokbindning och andra tjänster i samband med tryckning	18 140
Tillverkning av hemelektronik	26 400
Tillverkning av musikinstrument	3 220
Tillverkning av spel och leksaker	3 240
Partihandel med hemelektronik	46 432
Partihandel med fotoutrustning och -tillbehör	46 433
Partihandel med pappers- och kontorsartiklar	46 491
Partihandel med böcker	46 492
Partihandel med leksaker och spel	46 496
Specialiserad butikshandel med ljud- och bildanläggningar samt videoutrustning	4 743
Specialiserad butikshandel med fotoartiklar	47 782
Partihandel med musikinstrument och musikartiklar	47 593
Specialiserad butikshandel med böcker	47 610
Specialiserad butikshandel med pappers- och kontorsmaterial	47 621
Specialiserad butikshandel med spel och leksaker	4 765
Konstaffärer	47 781
Antikvitetsaffärer	47 791
Antikvariat	47 792
Postorderhandel och näthandel av böcker, musik- och videoband	47 911
Bokutgivning	58 141
Tidningsutgivning	58 130
Utgivning av lokaltidningar och tidningar som utkommer mera sällan	58 141
Utgivning av tidskrifter	58 142
Utgivning av dataspel	58 210
Produktion av film	59 110
Efterproduktion av film, video och TV-program	59 120
Film-, video- och TV-programdistribution	59 130
Filmvisning	59 140
Ljudinspelning och fonogramutgivning	59 200
Sändning av radioprogram	60 100
Planering av tv-program och sändningsverksamhet	60 201
Avgiftsbelagda tv-kanaler	60 202
Nyhetservice	63 910
Arkitekttjänster	71 110
Reklambyråverksamhet	73 111
Direkt- och utomhusreklamverksamhet	73 112
Övrig reklamverksamhet	73 119
Mediebyråverksamhet och annonsförsäljning	73 120
Grafisk designverksamhet	74 101
Inredningsplanering	74 102
Industridesignverksamhet	74 109
Fotografiateljéer	74 201

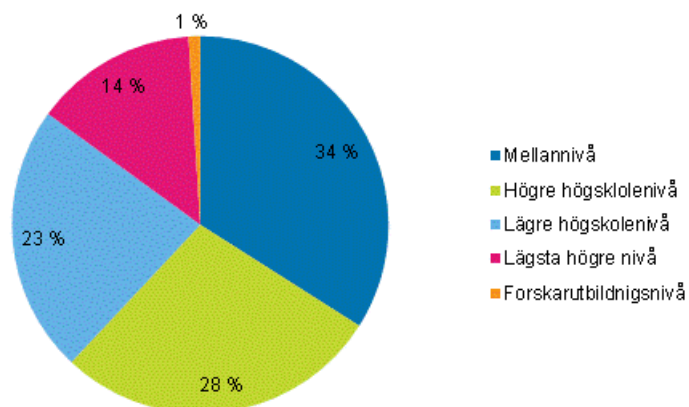
Näringsgren	Kod
Fotoframkallning	74 202
Översättning och tolkning	74 300
Programbyråer och managertjänster	74 901
Arrangemang av kongresser och mässor	82 300
Artistisk verksamhet	90 010
Stödtjänster till artistisk verksamhet	90 020
Litterärt och konstnärligt skapande	90 030
Drift av teatrar, konserthus o.d.	90 040
Biblioteks- och arkivverksamhet	91 010
Spel- och vadhållningsverksamhet	92 000
Nöjes- och temaparksverksamhet	93 210
Övrig fritids- och nöjesverksamhet	93 299

Tabellbilaga 2. Kulturyrken enligt yrkesklassificeringen 2010

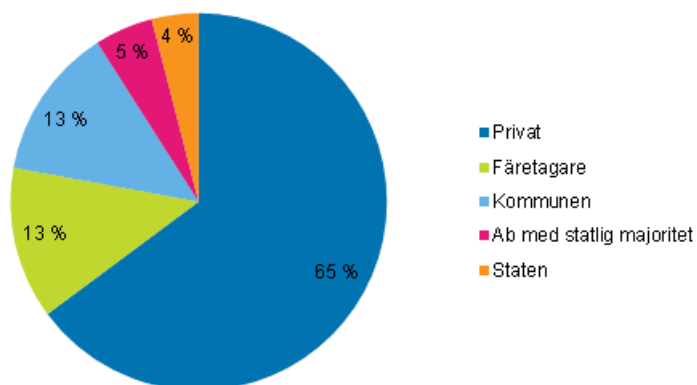
Yrke	Kod
Reklam- och kommunikationschefer, PR-chefer	1 222
Arkitekter inom husbyggande	2 161
Landskapsarkitekter	2 162
Produkt- och modedesigner	2 163
Samhälls- och trafikplanerare	2 164
Grafiska och multimediasdesigner	2 166
Övriga musiklärare	2 354
Övriga lärare i konstnärliga ämnen	2 355
Specialister inom reklam och marknadsföring	2 431
Informatörer	2 432
Arkivarier	26 211
Specialister inom museisektorn	26 212
Bibliotekarier, informatiker m.fl.	2 622
Författare m.fl.	2 641
Journalister	2 642
Redaktionschefer och -sekreterare, programchefer	26 421
Redaktörer vid tidningar m.fl.	26 422
Radio- och TV-redaktörer	26 423
Översättare, tolkar och andra språkvetare	2 643
Konstnärer	265
Övriga experter inom affärslivet	3 339
Fotografer	3 431
Inredningsplanerare m.fl.	3 432
Galleri-, musei- och bibliotekstekniker	3 433
Övriga experter inom konst och kultur	3 435
Resebyråtjänstemän	4 221
Bibliotekspersonal	4 411
Arkivanställda	4 415
Guider	5 113
Konthantverkare och finmekaniker	731

Figurbilagor

Figurbilaga 1. Sysselsatta inom kulturyrken efter utbildningsnivå år 2012



Figurbilaga 2. Sysselsatt arbetskraft inom kulturyrken efter arbetsgivarsektor 2012



Förfrågningar

Kaisa Weckström 029 551 2348
Ansvarig statistikdirektör:
Riitta Harala

kulttuuri.tilastokeskus@stat.fi
www.stat.fi
Källa: Kulturstatistik 2014, Statistikcentralen